

Molí Jussà

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí de can Gelabert.
Emplaçament A 100 m. de can Roldan, al camí situat al marge esquerre de la riera de Sant Just Desvern.

Coordenades:

Latitud: 41.386681987345
Longitud: 2.0681011653373
UTM Est (X): 422085
UTM Nord (Y): 4582103

Classificació

Número de fitxa 08221 - 95
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Les restes arqueològiques van quedar seccionades per l'ampliació del camí a la dècada de 1970.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari CCAA 13879, IPEC 933524
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Just Desvern, Plaça de Jacint Verdaguer, 2, 08960 Ref. Cad. 08219A01000012
Autoria de la fitxa David Torres Rodríguez - Kuanum

Descripció

Molí hidràulic fariner de cup d'època medieval. Les restes que encara es conserven corresponen a un carcabà, i petita sala de moles que ha perdut la solera, al fons del qual s'ubicava el mecanisme de rodet que accionava el moviment de les moles de pedra al nivell superior.

De planta rectangular, la construcció està dins d'un retall excavat al terreny natural, conservant paraments de pedra i part d'una volta de pedres escairades. L'aparell constructiu de l'estructura és de molt bona factura, realitzat amb carreus de pedra de Montjuïc, tallats de manera acurada i lligats amb morter de calç.

Al fragment de paret oriental s'aprecia un forat rectangular que correspon a l'orifici de sortida de l'aigua que baixava del cup, lloc on s'encastava la canal de fusta que projectava l'aigua amb força sobre el rodet. Als murs també es poden apreciar restes d'arrebossat. Les restes conservades presenten una alçada d'1,80 m i d'1 metre d'amplada.

Observacions:

Les restes, localitzades al camí situat al marge esquerre de la riera de Sant Just, per sota del molí de can Padrosa, estan seccionades per les obres de millora del camí realitzades a la dècada de 1970.

L'estructura va ser objecte d'una excavació que es va desenvolupar entre els anys 2007 i 2008, dins de la intervenció arqueològica preventiva del projecte de complementació connexió entre les ETAP d'Abrera i Cardedeu, tram Riera de Sant Just Desvern.

La localització d'aquest molí va ser possible per la publicació de David Guasch l'any 1984 al "I Quadern d'Estudis Santjustencs. Els Durfort". Posteriorment en David va comunicar el seu emplaçament a diverses persones.

Història

La construcció de molins fariners hidràulics de bassa i cup es va generalitzar a tot el territori català a partir del segle XIII. Aquest nou model d'infraestructura va ser una innovació tècnica que suposà una millor eficiència en l'aprofitament de l'energia hidràulica, especialment en llocs en els quals els cursos d'aigua eren escassos o estacionals. La manca d'un cabal d'aigua constant i abundant, se suplia amb la construcció d'una bassa que emmagatzemés la màxima quantitat del líquid indispensable per accionar el mecanisme de molta.

Pel seu funcionament era necessari construir el molí en un emplaçament amb un desnivell natural que permetés bastir la bassa i el cup al punt més alt, la sala de moles a un nivell intermedi i el carcabà a la part més baixa. A aquest punt inferior se situava la turbina o rodet, que transformava l'energia hidràulica en mecànica quan l'aigua que baixava pel cup a molta pressió des de la bassa, colpejava el rodet que movia les moles de pedra a la sala superior.

L'existència de molins fariners hidràulics a Sant Just Desvern està documentada des del segle XIV. Un capbreu de la catedral de Barcelona de l'any 1347, del senyor feudal Guillem Durfort, recull referències a diversos molins a la riera de Sant Just. Així, s'esmenta la construcció d'un molí anomenat molí mitjà l'any

1306, propietat de Ferrer Moragues i d'Arnau d'Orta, veïns de la població, que podria correspondre a l'actualment anomenat molí de can Padrosa. El mateix document parla d'un molí jussà, propietat de Pere Gilabert, molí que fins ara s'ha identificat amb les restes del molí del camí de can Gelabert.

Bibliografia

ARIAS DEL REAL, Laura (2008). *Memòria de la intervenció arqueològica preventiva del projecte de complementació connexió entre les ETAP d'Abrera i Cardedeu. Tram riera de Sant Just Desvern, Baix Llobregat. Octubre de 2007 - Març de 2008*. Arxiu Àrea de Coneixement i Recerca DGPC memòria núm. 8609.

CARDONA, Daniel; DE FABREGUES-BOIXART, Oriol; FERRER, Xavier; GUASCH, David; MALARET, Antoni; MORAN, Josep; NUET, Josep; PANAREDA, Josep Maria; PÉREZ, Jordi; RENOM, Mercè (1987). *Sant Just Desvern, un paisatge i una història*. Ajuntament de Sant Just Desvern, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

GUASCH I DALMAU, David (1984). "Els Durtfort senyors del Baix Llobregat a segle XIII, i posterior aproximació a l'estudi de la situació Social-Econòmica de Sant Just Desvern, Sant Joan Despí, Sant Feliu de Llobregat i Santa Creu d'Olorda, a través d'un capbreu del segle XIV (1347)", Col·lecció *QUADERNS D'ESTUDIS SANTJUSTENCs*, I. Patronat Municipal de Cultura Esports i Joventut de l'Ajuntament de Sant Just Desvern.

VILA FÀBREGAS, Goretti (2002). *Actualització fitxes arqueològiques: Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic*. Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya](#)

[Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya](#)

